

Klapstuk '99: een 'vrouwelijk' festival?

Guy Cools reageert op de kritiek die Pieter T'Jonck in de krant *De Standaard* publiceerde over Klapstuk.

Beste Pieter,

I know it is not done. Een kritiek schrijven op de kritiek ter verdediging van je collega's. Maar enerzijds heb ik steeds meer behoefte aan een dialoog of debat die de traditionele indeling in hokjes en functies – van kunstenaar over organisator tot criticus en academicus – overstijgt (Alexander Baervoets die naargelang het hem uitkomt vlot van pet wisselt tussen de rol van danshistoricus, criticus of scheppend kunstenaar, is daarbij mijn lichtend voorbeeld). En anderzijds schrijf ik deze kritiek ook uit eigenbelang, ter verdediging van een manier van programmeren, ogenschijnlijk minder conceptueel, meer intuïtief, meer 'vrouwelijk' misschien, die al jaren door Vooruit gehanteerd wordt en die door een bepaalde generatie 'mannelijke' collega's (in dit geval door jou gereïncarneerd) misbegrepen wordt.

Voor alle duidelijkheid, ik heb je graag als criticus. Je analyses van voorstellingen zijn meestal glashelder en scherp geformuleerd, geschreven vanuit de visie van een architect, die vanuit zijn eigen praktijk het belang van ruimtelijkheid en structuur perfect weet in te schatten. En de laatste jaren heb ik de subjectieve indruk dat met het ouder worden zelfs onze individuele smaken meer naar elkaar toe zijn gegroeid. In de meeste gevallen was ik het dan ook volmondig eens met je kritieken van individuele Klapstuk-producties. Dit was een festival met enkele pareltjes (Greco, Caspersen), maar vaak zat het er ook behoorlijk naast (Verdin, Brice). Maar waar we volledig van elkaar afwijken, wellicht diametraal tegenover elkaar staan (en misschien hoort dat ook zo vanuit onze respectievelijke functies) is in de

eindevaluatie van het festival als geheel en het onderliggende programmeringsconcept.

In je eindevaluatie plaats je het huidige festivalconcept van het vrouwelijk duo Lambrechts-Van Laer expliciet tegenover dat van drie generaties mannelijke voorgangers, Uytterhoeven, Verbergt, Reyniers-Kwanten, en stel je vast dat waar de laatsten uitblonken in het creëren van een context waarbinnen 'woorden en gedachten ontwikkeld kunnen worden om over de dans te praten', dit nu volledig verkwaanseld werd ten voordele van het mediatische evenement¹, 'aapjes-kijken-in-de-dierentuin' noem je dat. Het festival ontbreekt het volgens jou aan een intellectueel discours. Maar reeds op dit axiomatische uitgangspunt ben ik het grondig met je oneens, getuige daarvan onze polemische dialoog (zoals we er informeel voor of na een voorstelling nog nooit één gehad hebben), maar ook de heftigheid waarmee de allesbehalve 'schaarse' gesprekken tussen festivalgangers gevoerd werden. Wel fundamenteel verschillend met de vorige edities, was dat dit discours niet langer was voorgekauwd of gestuurd door de festivalmakers. Dat er ogenschijnlijk niet langer een coherente, eenduidige visie op de hedendaagse dans naar voren werd geschoven, zeg maar geponeerd, die al dan niet in het intellectuele debat van de criticus en de academicus verder kon worden gecanoniseerd. Dit festival toonde te veel en besprak te weinig. Maar daarin lag volgens mij net zijn ongeloflijke kwaliteit.

Ik heb vooraf de festivalbrochure slechts zeer snel doorlezen en ik moet toegeven dat het programma mij oorspronkelijk ook zeer divergent overkwam. Ik had het gevoel dat men, een beetje zoals op het festivalbeeld, zijn pijlen

in wel zeer verschillende richtingen afschoot. Maar als nieuwsgierig en toch niet volledig onbevangen toeschouwer (want tenslotte gaat het toch om een van onze belangrijkste artistieke medespelers) heb ik zoveel mogelijk van het festival gevolgd en de grote lijnen die zich in de programmering aftekenden, sloten perfect aan bij wat ik zelf als de issues van het artistieke of intellectuele debat rond de hedendaagse dans beschouw.

1

De (re)integratie van het klassieke balletidroom in de hedendaagse dans. Dit is voor jou het minst problematische onderdeel, gezien ook je voorkeur voor dit werk. Alleen vind je dat het festival aan zichzelf en aan de uitgenodigde kunstenaars verplicht is hiervoor een discursieve context te ontwikkelen. Is het misschien aan je voorbijgegaan dat, toeval of niet, net tijdens het festival *Etcetera 69* in je brievenbus viel, een prachtig samengesteld themanummer rond dit onderwerp. Doet het er dan toe of het festival dit discours zelf ontwikkelt? De vorige festivaldirecties kennende, waren zij wellicht gewiekster en mediatieker geweest en hadden zij zich het verschijnen van dit nummer intellectueel toegeëigend door het organiseren van een kleine heildronk of wie wet zelfs een intellectueel debat naar aanleiding van het verschijnen ervan.

2

Hoe ga je om met de vloedgolf van 'jong' talent dat onder de artistieke moedervleugels van hun mentors of uit de P.A.R.T.S.-modelschool zijn eerste stappen zet?

Hier begaat het festival volgens jou de twee-